

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Philip Åberg

Bakom stängda dörrar
– Om rättssäkerheten i de idrottsliga dopingprocesserna

LAGF03 Rättsvetenskaplig uppsats

Uppsats på juristprogrammet
15 högskolepoäng

Handledare: Sacharias Votinius

Termin: HT 2014

Innehåll

SUMMARY	1
SAMMANFATTNING	2
FÖRKORTNINGAR	4
1 INLEDNING	6
1.1 Introduktion till ämnet	6
1.2 Syfte, frågeställningar och avgränsning	6
1.3 Metod och material	7
1.4 Forskningsläget	8
1.5 Disposition	9
2 IDROTTENS DOPINGNÄMNDER	11
2.1 Nationella dömande organ	11
2.2 Internationell överprövningsmöjlighet	12
3 DOPING – FÖREMÅL FÖR RÄTTSLIG PRÖVNING?	14
3.1 Idrottsvärdens autonomi	14
3.2 Rättsläget enligt svensk domstolspraxis	16
3.3 Rättsläget enligt EU-domstolens praxis	18
4 RÄTTEN TILL EN RÄTTVIS RÄTTEGÅNG	21
4.1 Konventionens tillämplighet	21
4.2 Artikel 6.1 EKMR	24
4.2.1 Civila rättigheter och skyldigheter	24
4.2.2 Kriterier	25
5 ANALYS	27
5.1 Analys över rättsläget	27
5.2 Analys över kriterierna i artikel 6	29
5.3 Slutsatser	31

BILAGA A	33
BILAGA B	35
KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	38
RÄTTSFALLSFÖRTECKNING	40

Summary

This thesis deals with the conflict of interest arising between an athlete's right to a fair trial, relating to doping, and the autonomy of sports. The world of sport has claimed a far-going autonomy for a long time. They believe that autonomy is a fundamental ground for the continuance of a well functioning world of sport. Today, the organs of the national sport organisation, Riksidrottsförbundet, are judging all doping-related cases in Sweden. The first organ to judge an accused athlete is called Dopingnämnden. The case can later be appealed to the second organ, Riksidrottsnämnden and Dopingkommittén acts as prosecutor throughout the process.

The Swedish government are positive about this current system. The highest court has also, several times, advocated the division between the public and the world of sport. They regard the organs of doping to be more suitable to make judgements upon athletes. Other arguments, which favour the autonomy of sports are, the freedom of forming an association, which is found in the constitutional law, the athletes consent to be bound to the current system and the non-profit character of sports. Nevertheless, it is very important that athletes' basic procedural rights are being recognised in a modern constitutional state.

I am using the criteria of the 6th Article in the European Convention on Human Rights, to determine which procedural rights are relevant.

My conclusion is that the convention, and therefore also the criteria in Article 6, is applicable to cases related to doping. According to my assessment, there are a few question marks regarding whether the relevant criteria are fulfilled. Especially, the requirement of an independent and just court is difficult to fulfil since the organs, which are active in the process, originating from the same organisation.

Sammanfattning

Denna uppsats, som inriktar sig på prövning av dopingrelaterade ärenden, behandlar intressekonflikten som uppstår mellan idrottsutövarens rätt till en rättvis dopingprocess och idrottens autonomi. Idrottens värld har länge valt att ha en långtgående självbestämmanderätt och de anser att autonomi är en fundamental utgångspunkt för att idrottens verksamhet ska kunna fortsätta på ett fungerande sätt. En professionell idrottsutövare som har blivit anmäld för dopingbrott blir föremål för prövning hos Riksidrottsförbundets dopingnämnder. I första instans sker en prövning av Dopingnämnden och i andra instans prövar Riksidrottsnämnden ärendet. Dopingkommittén, som härstammar från samma organisation som de ovan nämnda, är den part som agerar åklagare i processen.

Det nuvarande systemet på dopingområdet har bekräftats och förespråkas, både genom praxis och förarbeten. Både staten och idrottens förbund är således inte oense om att detta system är något att föredra. Tvärtom, anser domstolen i många fall att prövning av idrottsrelaterade tvister är mer lämpade att prövas av idrottsliga nämnder. Övriga argument som talar för idrottsvärldens autonomi är bland annat den grundlagsstadgade föreningsfriheten, utövarens bundenhet genom samtycke och att utövandet av idrott är av ideell och privat karaktär. Det är dock viktigt i en modern rättsstat att en idrottsutövares grundläggande processuella rättigheter inte förringas i en prövning av dessa idrottsliga nämnder. Här ligger en intressekonflikt.

Min värdering av en ”rättssäker process” grundar sig på kriterierna som ställs upp i artikel 6 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. De kriterierna ska tillämpas på vanliga tvistemål i svensk domstol och de ligger således till grund för vår nationella idé om vad som är rättssäkert. Vid en bedömning om dopingprocesserna är rättssäkra, måste först och främst en bedömning göras

huruvida konventionen över huvud taget är tillämplig på idrottsliga
spörsmål.

Min slutsats är att konventionen bör vara tillämplig på dopingrelaterade
ärenden. Därmed kan kriterierna som ställs upp i artikel 6 tillämpas på
processen hos dopingnämnderna. Enligt min bedömning finns det vissa
kriterier i artikel 6 som inte kan anses vara uppfyllda. Hela processen i
dopingnämnderna bygger på att olika organ som härstammar från
organisationen hos Riksidrottsförbundet agerar. Kravet på oavhängighet och
opartiskhet kan således anses vara svåruppfyllt.

Frågan är om det nuvarande systemet är något att föredra, trots att vissa
processuella rättigheter kan anses vara inskränkta för idrottsutövaren?

Förkortningar

CAS	Court of Arbitration for Sport
DoN	Dopingnämnden
DopK	Dopingkommittén
DS	Departementsserien
EKMR	Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna
ISF	Internationellt Specialidrottsförbund
JustR	Justitieråd
Koden	WADA:s World Anti-Doping Code (Världsantidopingkoden)
NJA	Nytt Juridiskt Arkiv avdelning 1
Prop.	Proposition
RevSekr	Revisionssekreterare
RF	Riksidrottsförbundet
RIN	Riksidrottsnämnden
RS	Riksidrottsstyrelsen

SOU	Statens offentliga utredningar
SÖ	Sveriges internationella överenskommelser
WADA	World Anti-Doping Agency

1 Inledning

1.1 Introduktion till ämnet

Året är 1981. Linda Haglund är, av många, ansedd som en av Sveriges bästa damsprinters genom tiderna och allt går hennes väg. Plötsligt tar karriären en dramatisk vändning då hon anklagas för att ha dopat sig genom att ta anabola steroider. Haglund hävdade hela tiden sin oskyldighet och förklarade de positiva testerna med ett intag av vad hon trodde var vanliga vitamintabletter. Hennes fall prövades hos de idrottsliga dopingnämnderna och de kom fram till att Haglund skulle stängas av från all idrottslig aktivitet i ett och ett halvt år. Efter avstängningen kunde hon inte ta sig tillbaka till samma idrottsliga nivå och karriären var över.

Den intressanta frågan som aktualiseras ur ett juridiskt perspektiv är huruvida Haglund i detta fall kunde ha gått till allmän domstol och fått sin sak prövad. Skulle de allmänna domstolarna haft jurisdiktion över detta idrottsliga spörsmål, eller är prövningen hos dopingnämnderna tillräcklig? En intressant avvägning mellan idrottsvärldens självbestämmanderätt och den enskildes rättssäkerhet uppstår. En idrottare på elitnivå har i många fall endast ägnat sig åt att utöva sin idrott och har således ingen annan inkomstkälla att falla tillbaka på vid en avstängning. Det är viktigt att medborgares grundläggande rättigheter efterföljs, oavsett på vilket sätt staten väljer att gå till väga. Om utövaren blir utsatt för en, ur ett juridiskt perspektiv, bristfällig och tveksam bedömning i en av de svenska dopingnämnderna, är detta en allvarlig kränkning mot dennes rättssäkerhet.

1.2 Syfte, frågeställningar och avgränsning

Syftet med detta arbete är att klargöra huruvida idrottsutövarens grundläggande rätt till rättvis rättegång är uppfylld om vederbörande inte

kan få sitt dopingärende prövat hos allmän domstol. Häri föreligger möjligtvis en intressekonflikt mellan idrottens självbestämmanderätt på dopingområdet kontra den enskilde utövarens rättssäkerhet. Syftet är att skapa förståelse för uppdelningen mellan den idrottsliga världen och det allmänna och jag ställer mig frågan om allmän domstol över huvud taget kan anses ha materiell behörighet att pröva dopingrelaterade tvister. Dessutom är syftet att granska dopingnämndernas sammansättning, arbete och avgöranden ur ett juridiskt perspektiv och därefter klargöra huruvida kraven enligt EKMR¹:s artikel 6 är uppfyllda. Arbetet avgränsas till att enbart omfatta dopingärenden. Det är viktigt att poängtera att det enbart är de professionella idrottarna, som omfattas av föreningar och förbunds bestraffningssystem, som jag utreder. Jag har avgränsat min granskning till att omfatta de svenska dopingnämnderna och den internationella överprövningsinstansen. Av utrymmesskäl har jag bortsett från övriga prövningsnämnder som kan aktualiseras vid dopingrelaterade ärenden på ett internationellt plan. De specifika frågeställningarna jag tänker ta hänsyn till är:

- Kan dopingärenden anses vara en rättslig angelägenhet eller är detta en fortsatt fråga för dopingnämnderna att hantera?
- Omfattas idrottsutövare av EKMR:s artikel 6.1 om rätten till en rättvis rättegång och, i sådana fall, uppfyller dopingnämndernas avgöranden kraven som uppställs i nämnda bestämmelse?

1.3 Metod och material

Min uppsats har arbetats fram enligt sedvanlig rättsdogmatisk metod, med ett internrättsligt perspektiv. Jag har således, genom att granska förarbeten, praxis och doktrin, försökt redogöra för objektiv fakta som beskriver rättsläget.² Jag har även applicerat ett medvetet kritiskt perspektiv på problematiken. Mina frågeställningar är av kritisk art, då de ifrågasätter det

---

¹ Rom den 4 november 1950, SÖ 1952:35.

² Korling och Zamboni (red.) 2013, s. 21, 25 och 27.

nuvarande systemet. Genom min kritiska metod har jag så objektivt som möjligt granskat det nuvarande systemet. En kritisk metod är att föredra vid en utredning av förevarande slag eftersom jag får en möjlighet till att förhålla mig relativt fri till mitt eget tycke och tänkande i analysen. Metoden är gjord för att ifrågasätta och belysa en eventuell problematik, vilket min uppsats är tänkt att göra.³

Arbetet har stundtals krävt att jag inhämtar information på Internet, vilket har ställt höga krav på min källkritik. Mestadels har detta inte varit något problem då informationen har hämtats från förbunds och organisationers officiella hemsidor. Ett av de viktigaste kriterierna för mig har varit att mina källor inte ska förespråka en viss ståndpunkt inom ämnet. Källorna ska bidra med objektiv fakta och inte påverka arbetet. Jag har använt mig av källor, vars författare har kommit fram till en viss ståndpunkt, med stor försiktighet. Jag har även noga påpekat då jag uttrycker mina egna åsikter. Förarbeten är, enligt mig, väldigt bra informationskällor till arbetet, då utredningsgrupperna ofta diskuterar och kartlägger hur gällande rätt ser ut. Jag anser också att framställningen i förarbeten är objektiv och argumentation för två sidor förespråkas och avvägs.

Då min uppsats tar sikte på att utreda rättssäkerheten hos nämndernas avgörande är det viktigt att poängtera vilken värdering jag lägger i termen *rättssäkerhet*. Jag har valt att grunda min rättssäkerhetsbedömning på rekvisiten som ställs upp i artikel 6.1, EKMR.

1.4 Forskningsläget

Idrottsjuridik är ett område som främst har studerats på ett internationellt plan. Jag upplever det som att själva idrottsjuridiken är ett väl genomarbetat område. I de flesta fall har dock författare, som utreder idrottsliga frågor ur ett juridiskt perspektiv, valt att endast belysa rättssäkerhetsproblematiken

---

³ Alvesson och Sköldberg 2008 s. 325ff.

under ett kortare avsnitt. Oftast framhålls rättsäkerheten som ett problem, men detta motiveras inte närmare och författarnas framställning är i många fall av deskriptiv karaktär. Jag har försökt att inte bara ta hänsyn till vad en författare har att erbjuda i debatten.

Mitt fokus har legat på doktrin angående vårt nationella dopingsystem och även rättsäkerhetsbedömningen enligt EKMR. Då europarätten är internationell har jag även valt att inhämta information från utländsk doktrin, för att skapa en större variation.

1.5 Disposition

I mitt inledande avsnitt tittar jag närmare på de nationella dopingnämnderna som beslutar i dopingärenden över professionella idrottsutövare. Jag beskriver även överprövningsmöjligheterna på ett internationellt plan, hos den internationella idrottsliga skiljedomstolen.

För att över huvud taget kunna utreda rättssäkerheten i processen hos idrottsliga dopingnämnder, vill jag även skapa en grundläggande förståelse för idrottsjuridikens rättsliga särart. I följande avsnitt har jag därför valt att utreda förutsättningarna för allmän domstols materiella behörighet i idrottsrelaterade mål. Jag kommer, utöver uttalanden från doktrin, att redogöra för de svenska domstolarnas och EU-domstolens syn på rättsläget. Då ett dopingärende aldrig har prövats av allmän domstol kommer jag analogimässigt tillämpa de fakta jag kommer fram till på dopingärenden.

Efter att ha lyft fram hur rättsläget ser ut idag och skapat en större förståelse för hur idrotten förhåller sig till det allmänna redogör jag sedan för den aktuella bestämmelsen i EKMR, artikel 6. Först utreder jag om konventionen överhuvudtaget kan anses vara tillämplig på ärenden av idrottslig, och därmed dopingrelaterad, karaktär. Därefter tittar jag närmare

på de kriterier som artikeln ställer upp för att kravet på en rättvis rättegång ska anses vara uppfyllt.

I det avslutande kapitlet besvarar jag mina frågeställningar och analyserar problematiken. Jag försöker bena ut kriterier som domstolarna anser kunna grunda materiell behörighet att pröva en tvist som uppstod i idrottens värld. Dessa kriterier kommer jag sedan analogimässigt applicera på dopingärenden. Jag analyserar till en början om det nuvarande systemet är önskvärt och om allmänna domstolar materiellt kan pröva dopingärenden. Därefter tar jag ställning till huruvida prövningen i dopingnämnderna kan anses vara rättssäker.

2 Idrottens dopingnämnder

2.1 Nationella dömande organ

Vid dopingärenden för professionella idrottsutövare är det, enligt gällande ordning, som utgångspunkt upp till de idrottsliga nämnderna att fatta beslut om bestraffning. Det organ som handlägger ärenden enligt Riksidrottsförbundets (RF) dopningsreglemente är i första instans Dopingnämnden (DoN).⁴ Nämndens beslut kan i sin tur överklagas hos Riksidrottsnämnden (RIN). Som huvudregel är således RIN den slutliga prövningsinstansen för dopingärenden i Sverige. Dopingkommittén (DopK) agerar åklagare i processen och det är endast DopK som kan anmäla förseelse mot RF:s regler mot doping.⁵ De dömande organen väljs av RF-stämman som är förbundets beslutande organ.⁶ Tidigare bestod det dömande organet av fler, mindre organisationer, vars avgöranden till slut ansågs skilja sig så kraftigt i kvalitetshänseende att något var tvunget att göras. Därmed bildades DoN och skälet var främst att stärka idrottsutövarens rättssäkerhet.⁷ DoN består av en ordförande, en vice ordförande och fyra ledamöter. RF:s stadga ställer upp krav på domarerfarenhet inom domstolsväsendet hos organens ordförande och vice ordförande och de väljs för en period om två år.⁸ De övriga ledamöterna i nämnderna väljs för en period om fyra år.⁹ RIN, som alltså är den högre instansen, består, till skillnad mot DoN, av sex ledamöter. I övrigt påminner nämndernas sammansättning och arbetssätt om varandra. Stadgan har även försökt motverka en jävssituation. Ledamot eller ersättare i RF:s styrelser är inte valbar som ledamot i någon av de dömande

---

⁴ Idrottens antidopingreglemente s. 8 p. 8.2.

⁵ Idrottens antidopingreglemente s. 8 p. 8.1.

⁶ Riksidrottsförbundets stadga p. 2.3 och 6.1.

⁷ SOU 2011:10 s 56.

⁸ Riksidrottsförbundets stadga p. 4.6.

⁹ Riksidrottsförbundets stadga p. 4.8.12.

nämnderna.¹⁰ Ledamöterna får inte heller delta i processen om de anses vara jäviga. Det står inte uttryckligen i stadgarna men anses vara underförstått.¹¹

I en DS-utredning från 2002 skriver utredningsgruppen att RIN:s arbete efterliknar, i rättsäkerhetsansende, ett förfarande så som det går till i vanlig domstol. Utan vidare motivering skriver de att dopingbrott inom idrotten aldrig har prövats av allmän domstol på basis av att ”[...] rättsäkerheten inom RF:s regelsystem tydligen upplevs som tillräcklig”.¹²

Som utgångspunkt är det upp till bestraffningsorganet att avgöra om man ska hålla muntliga förhör. Den anmälda kan dock också begära att muntligt förhör ska hållas.¹³ Processerna är inte offentliga och nämndernas avgöranden publiceras inte offentligt. Enligt RF:s stadgar ska bestraffningsärende handläggas med största skyndsamhet.¹⁴

2.2 Internationell överprövningsmöjlighet

Normalt sett kan de nationella nämndernas beslut inte överklagas. Undantagsvis finns det två möjligheter till överprövning hos Court of Arbitration for Sport (CAS).¹⁵ Om utövaren ingår i en så kallad ”testing pool”, som upprättats av ett Internationellt Specialidrottsförbund (ISF), eller om World Anti-Doping Association (WADA) vill överklaga tas ärendet upp i CAS för absolut och slutlig prövning.¹⁶ Detta möjliggör en prövning av dopingärenden på internationell nivå, men denna förmån är främst reserverad för de utövare som tillhör världseliten.¹⁷

---

¹⁰ Riksidrottsförbundets stadga p. 4.6.

¹¹ SOU 2011:10 s. 57.

¹² DS 2002:4 s. 57.

¹³ Riksidrottsförbundets stadgar s. 8f. p. 8.3.

¹⁴ Riksidrottsförbundets stadgar s. 9 p. 8.3.

¹⁵ Lindholm 2013, s. 187.

¹⁶ Idrottens antidopingreglemente s. 15f. p. 11.1 1-4.

¹⁷ Lindholm 2013, s. 187f.

CAS är en skiljedomstol som är inrättad i Schweiz och är således bunden av schweizisk skiljelag.¹⁸ Den schweiziska överdomstolen, Bundesgericht, har således rätt att överpröva vissa beslut fattade av CAS.¹⁹ Enligt CAS stadgar är de en oberoende institution vars uppgift är att lösa tvister inom idrottens värld. CAS använder sig av skiljeförfarande och medling för att lösa tvister.²⁰ Uppsättningen av skiljemän och medlare tillsätts av ICAS, som är ett huvudorgan. Det ska inte finnas färre än 150 skiljemän och 50 medlare och listan ses över vart fjärde år.²¹ De skiljemän som tillsätts av ICAS ska bland annat ha lämplig juridisk bakgrund, idrottslig kompetens och/eller kompetens inom internationellt skiljeförfarande.²² Medlarna ska ha erfarenhet av förfarandet och generellt goda kunskaper om sport och idrott.²³

Bundesgericht kritiserade processen hos CAS vid en överprövning av ett av CAS fattat beslut. Kritiken bestod främst av att organen hade bristande självständighet och att de inte kunde anses uppfylla kraven som ställs upp för skiljedomstolar. Kritiken mynnade ut i att CAS omarbetade sin organisation. Bundesgericht har dock, genom ett senare fall, kunnat konstatera att bristen hade åtgärdats och domstolen ansåg nu att organisationen var godkänd.²⁴

---

¹⁸ Lindholm 2013, s. 186f.

¹⁹ Lindholm 2013, s. 170.

²⁰ CAS stadgar (C.1 S12 p. a-c).

²¹ CAS stadgar (C.2 S13).

²² CAS stadgar (C2 S14).

²³ CAS stadgar (C2 S14 p 2 st.).

²⁴ Lindholm 2013, s. 187.

3 Doping – föremål för rättslig prövning?

3.1 Idrottsvärldens autonomi

Idrottsvärlden har sedan länge gjort ett större anspråk på självbestämmande än vad andra områden, som ligger utanför statens och det allmännas kontroll har gjort.²⁵ Praxis ger inget entydigt svar på vilka kriterier som måste föreligga för att de allmänna domstolarna ska kunna pröva ett fall av idrottsrättslig karaktär. Juris doktor Johan Lindholm poängterar att de två världarna korresponderar bra, fram tills dess att idrottsliga och rättsliga normer kolliderar, vilket de gör på vissa områden.²⁶ Ett sådant område, vilket både stat och idrotten har stort intresse i, är dopingärenden.

Uppdelningen har varit tydlig och önskvärd från idrottsvärlden genom att föreningar och förbund inför skiljeklausuler i diverse stadgar och avtal. Klausulerna binder medlemmar och utövare till att avgöra tvister inför idrottens egen dömande verksamhet.²⁷ Skiljeklausulerna anger ofta att RF:s organ ska sköta tvistelösningen och döma i dopingärenden. RF uttrycker även i sitt idéprogram ”Idrotten vill” att de värnar om sin självständighet. Förbundet menar att deras eget rättssystem är en förutsättning för att det nuvarande systemet, inbegripet idrottens självständighet, ska upprätthållas. Rättssystemet är enligt idéprogrammet ”[...] uppbyggt utifrån demokratiska beslut och med rättssäkerheten som grund”.²⁸

Ett av de vanligaste argumenten som försöker förklara idrottens självbestämmanderätt grundar sig på föreningsfriheten som stadgas i 2 kap 1 § Regeringsformen. Bestämmelsen stadgar att enskilda har rätt att sluta sig

---

²⁵ Lindholm 2013, s. 17.

²⁶ Lindholm 2013, s. 17.

²⁷ Westberg 2013, s. 53.

²⁸ Riksidrottsförbundets idéprogram ”Idrotten vill” s. 18.

samman för allmänna eller enskilda syften. Förespråkarna för detta argument menar att enskilda har valt att avskärma sig genom idrottsliga föreningar och förbund.²⁹ Detta skulle innebära att doping- och tvistelösningsbestämmelserna inom den idrottsliga sfären är immuna mot rättslig inblandning från det allmänna. Det är dock viktigt att hålla i åtanke att idrottsvärlden inte kan göra precis som de vill och organisationerna kan inte reglera verksamheten helt utan hänsyn till rätten. Idrottsliga regler och åtgärder kan inte ha ett innehåll som strider mot rättsliga förbud.³⁰

Antidopingarbetet i sig är inte helt reserverat åt den idrottsliga världen. Tvärtom visar många utredningar på att statliga myndigheter i större utsträckning blir intresserade för att involvera sig i dopingarbetet. I SOU 2011:10 redogör utredningsgruppen att idrottssektorn vill bilda en nationell antidopingorganisation tillsammans med staten.³¹ I DS 2002:4 bekräftar utredningsgruppen att det är vedertaget att dopingärenden inom idrottsvärlden hanteras inom idrottens egna organisationer. Utan vidare diskussion motiverar utredningsgruppen den nuvarande ordningen genom att diverse stadgar och avtal binder dess medlemmar.³²

Idrottens dopingarbete har en tydlig internationell prägel. Detta har främst skett genom tillkomsten av WADA. Organisationen har tagit fram ett reglemente för internationellt antidopingarbete, som kallas för ”*koden*”. Sverige har genom antagandet av den så kallade Köpenhamnsdeklarationen åtagit sig att hjälpa WADA att etablera användningen av *koden* hos de nationella dopingnämnderna.³³ I *koden* förekommer en del processuella rättigheter som således måste säkerställas i ärenden hos nationella och internationella dopingorgan.³⁴ EU har inte bidragit med någon bindande lagstiftning på antidopingområdet.³⁵ Däremot representeras EU i WADA:s

---

²⁹ Westberg 2013, s. 53 och Lindholm 2013, s. 17.

³⁰ Lindholm 2013, s. 19.

³¹ SOU 2011:10 s. 17.

³² DS 2002:4 s. 50ff.

³³ Lindholm 2013, s. 31.

³⁴ Lindholm 2013, s. 188.

³⁵ Lindholm 2013, s. 33.

styrande organ.³⁶ Sverige har genom diverse åtaganden förpliktat sig att bekämpa doping både inom och utanför den organiserade idrotten.³⁷ RF har uttalat sig positivt om att staten tar ett hårdare tag om dopingfall utanför den professionella idrottsvärlden.³⁸

3.2 Rättsläget enligt svensk domstolspraxis

Högsta domstolen har flera gånger fått uttala sig i fall som berör tvister som uppstått inom idrottens värld. Däremot har aldrig ett dopingärende rörande en idrottsutövare prövats. Min fortsatta redovisning av gällande rätt måste därmed ta avstamp i andra idrottsliga och rättsliga områden än doping. Lindholm menar att uteslutning ur förening i stora drag kan jämföras med de konsekvenser en idrottsutövare lider vid en dopingavstängning. Därmed borde förutsättningarna för rättslig prövning vid uteslutning kunna användas även vid dopingavstängningar.³⁹ Två av fallen jag redogör för nedan berör uteslutning. Jag väljer även att utreda förutsättningarna för rättslig prövning i ett fall avseende en dopad travhäst.

NJA 2001 s. 511 anses vara ett av de mest vägledande fallen för att bedöma idrottens förhållande till det allmänna.⁴⁰ I fallet hade en vinnande travhäst diskvalificerats i en tävling på grund av doping. Ägaren till hästen ville föra talan i allmän domstol om utbetalning av prissumman som dennes häst gick miste om. Beslutet hade fattats av Svenska Travsportens Centralförbund (STC) på basis av deras eget reglemente; Tävlingsreglemente för Svensk Travsport. Frågan om allmän domstol hade den materiella behörigheten att pröva fallet togs upp. Högsta domstolen gör dessvärre ingen djupare utredning huruvida allmän domstol generellt kan anses ha jurisdiktion i idrottsrättsliga mål. Istället fokuserar domstolen på den aktuella situationen och menar att ett tävlingsresultat direkt eller indirekt kan vara förbundet

---

³⁶ Hillestad 2013, s. 393.

³⁷ Lindholm 2013, s. 32.

³⁸ Prop. 2010/11:4 s. 80f.

³⁹ Lindholm 2013, s. 169.

⁴⁰ Westberg 2013, s. 53.

med rättsverkningar. Ett typexempel skulle, som i detta fall, vara att en ostridig vinnare, som alltså har rätt till ett pris i en idrottslig tävling, inte får detta. Vederbörande kan då på rättslig väg driva in priset och tvisten skulle då närmare bli av avtalsrättslig karaktär.⁴¹ Två skiljaktiga justitieråd (JustR), Gregow och Lennander, väljer att utveckla sin syn på idrottens förhållande till det allmänna. JustR:n anser att prövning av tvister inom idrotten bäst prövas av idrottsrörelsen och detta ska utgöra en huvudregel. De stödjer sig främst på argumentet om idrottsvärldens ideella karaktär och att idrotten i regel utgör en del av privatlivet.⁴² De menar också att verksamheterna oftast är välkontrollerade och noga reglerade av respektive idrottsförbund. Förbunden torde därmed ha större insikt och kunskap än domstolsväsendet om problematik och värderingar. JustR:n tar även upp aspekten med rättssäkerhet och nämner artikel 6 i EKMR. Omotiverat svarar de att artikeln inte kan anses vara tillämplig på situationen som togs upp i det aktuella fallet. Någon närmare utläggning om rättssäkerhet sker beklagligt nog inte.⁴³

NJA 1990 s. 687 utgjorde länge vägledande praxis för allmän prövning av idrottsliga tvister.⁴⁴ Fallet rörde en uteslutning av medlemskap i en orienteringsförening. Revisionssekreterare (RevSkr) Krantz anser i sitt betänkande till dom i Högsta domstolen att det bör göras en åtskillnad mellan olika föreningar. Mindre föreningar med uttrycklig ideell karaktär hos dess medlemmar bör sköta sina angelägenheter själva. Detta grundar han främst på argumentet om idrottsutövarens personliga engagemang. Vid ärenden kopplade till större elitföreningar, med avlönade idrottsmän och omfattande ekonomiska åtaganden, bör å andra sidan allmän domstol kunna grunda materiell behörighet att pröva tvister. Krantz uppmärksammar vidare att uteslutning ur föreningen kan drabba utövaren med stora ekonomiska konsekvenser och, i sådana fall, torde den materiella behörigheten grunda sig på avtalsrättsliga grunder.⁴⁵ Domstolen utvecklar inte Krantz resonemang utan lägger snarare fokus på att jurisdiktion hos allmänna

---

⁴¹ NJA 2001:71 s. 523.

⁴² NJA 2001:71 s. 525.

⁴³ NJA 2001:71 s. 526.

⁴⁴ NJA 2001:71 s. 527.

⁴⁵ NJA 1990:114 s. 694.

domstolar kan aktualiseras om idrottsorganets beslut om uteslutning var diskriminerande eller baseras på ”[...] *annan anledning som gör uteslutningen uppenbart otillbörlig*”. Vidare slås huvudregeln fast att, på grund av idrottens ideella karaktär, bör tvister avgöras av idrottsvärldens egna organ.⁴⁶

I likhet med föregående fall hade en ideell förening beslutat att utesluta en medlem i NJA 1998 s. 717. En materiell prövning bör, precis som Högsta domstolen kom fram till i 1990-års fall, kunna grundas på omständigheter som gör uteslutningen ”*uppenbart otillbörlig*”. I fallet ansåg dock domstolen att tvisten utgjorde en avtalsrättslig tvist, eftersom föreningens verksamhet var huvudsakligen av ekonomisk karaktär.⁴⁷ Detta möjliggjorde en prövning av domstolen. JustR Gregow var skiljaktig och valde att utveckla sitt resonemang om domstols materiella behörighet. Gregow ansåg att rådande praxis, för prövning av idrottsliga tvister, var alltför bristfällig och han eftersöker ett mer generellt uttalande från domstolen. Precis som Gregow kommer att nämna lite senare i NJA 2001 s. 511, så anser han att tvister inom föreningslivet är en angelägenhet för föreningen att sköta. Den restriktiva inställningen hos domstolarna grundar sig på uppfattningen om att engagemang i en ideell förening är av så personlig natur att medlemskapet inte grundar rättigheter eller skyldigheter av rättslig art.⁴⁸

3.3 Rättsläget enligt EU-domstolens praxis

Även EU-domstolen har uttalat sig i tvister som uppstått inom idrottens värld. De klagande hos domstolen har då menat att deras rättigheter enligt unionsrätten har åsidosatts vid bedömningen hos dopingnämnderna. Europadomstolen har ännu inte fått uttala sig i ett rättsfall angående idrottens förhållande till EKMR.⁴⁹

---

⁴⁶ NJA 1990:114 s. 695f.

⁴⁷ NJA 1998:109 s. 726f.

⁴⁸ NJA 1998:109 s. 727f.

⁴⁹ Hillestad 2013, s. 389.

Ett av de tidigare fallen hos domstolen som berörde den idrottsliga sfären var då Walrave och Koch förde talan mot det internationella cykelförbundet, 1974. Den aktuella tvisten var av arbetsrättslig karaktär och prövades därmed efter unionsrättens arbetsrättsliga perspektiv. De klagande ansåg att det allmänna diskrimineringsförbudet var tillämpligt på tvisten. De grundade alltså inte sin talan på någon bestämmelse i EKMR. Domstolen började med att pröva idrottsvärdens förhållande till unionsrätten. Rätten kom fram till att idrottsliga frågor kan prövas om utförandet av sporten utgör en ekonomisk verksamhet, enligt artikel 2 i dåvarande EEG-fördraget.⁵⁰ Om en idrottslig tvist har ekonomisk karaktär gäller således det allmänna diskrimineringsförbudet. Domstolen påpekar också att ett diskrimineringsförbud enligt unionsrätten inte enbart gäller mot offentliga myndigheters ingripanden, utan även då privaträttsliga subjekt agerar. Detta innebär alltså att även idrottsliga föreningar och förbund är skyldiga att motverka diskriminering.⁵¹ Vid sammansättning av idrottslag, framförallt landslag, anses inte unionsrätten vara tillämplig eftersom domstolen menar att landslag är av rent sportsligt intresse. Däremot ska betald anställning alltid anses vara ekonomisk verksamhet, oavsett vilket anställningsförhållande det rör sig om.⁵² En idrottsutövare som får ersättning för sina prestationer torde därmed anses falla in under unionsrätten och förbudet mot diskriminering.

EU-domstolen tog 2006 upp ett dopingärende till prövning. De två simmarna Meca-Medina och Majcen hade blivit ertappade med en otillåten substans i blodet vid en simtävling. Utövarna menade att dopingreglerna generellt innebar en kränkning av konkurrensreglerna i unionsrätten. Det var således inte heller i detta fall frågan om en klagogrund i EKMR, utan om en konkurrensrättslig tvist. Domstolen börjar med att erinra om att idrottsliga tvister endast kan prövas av unionsrätten om de utgör en ekonomisk aktivitet enligt Walrave-fallet. Det påpekas även att bara för att en regel

---

⁵⁰ Mål 36/74, Walrave och Koch p. 4.

⁵¹ Mål 36/74 Walrave och Koch p. 17.

⁵² Mål 36/74, Walrave och Koch p. 22 och 34.

anses ha idrottslig karaktär, innebär inte detta att regeln automatiskt faller utanför unionsrättens tillämpning.⁵³ Idrottsvärldens dopingregler kan alltså bli föremål för prövning enligt unionsrätten.⁵⁴ Vidare kommer domstolen fram till att idrottsliga dopingregler kan utmanas och ifrågasättas med stöd av konkurrensrätten och rätten till fri rörlighet.⁵⁵ Domstolen anser att antidopingregler syftar till att säkerställa en jämn konkurrensnivå och kultur inom idrottsvärlden som skapar en tävlingssituation på lika villkor. Detta är enligt domstolen ett argument som talar för att idrottsvärlden ska ha ett relativt fritt handlingsutrymme inom dopingärenden. Dock måste dessa regler uppfylla ett legitimt syfte. Häri sätter domstolen en viktig spärr för idrottsorganens handlingsutrymme. För att dopingreglerna inte ska falla in under unionsrätten, måste de syfta till att reglera vad som är nödvändigt för att säkerställa en tävlingskultur på lika villkor.⁵⁶

---

⁵³ Mål C-519/04 P, Meca och Medina p. 22.

⁵⁴ Lindholm 2013, s. 18.

⁵⁵ Mål C-519/04 P, Meca och Medina p. 2.

⁵⁶ Mål C-519/04 P, Meca och Medina p. 3 4 st.

4 Rätten till en rättvis rättegång

4.1 Konventionens tillämplighet

Det framgår tydligt av EKMR att det enbart är stater som är förpliktade att följa stadgan.⁵⁷ Konventionen är i juridiskt hänseende en folkrättslig traktat. Staterna är som utgångspunkt ansvariga för sina egna handlingar. Det finns dock ett visst ansvar för handlingar som företas av en tredje part, men detta ansvar är starkt begränsat. En idrottsutövare kan alltså inte föra talan hos Europadomstolen och klaga på att idrottens dopingnämnder inte följer konventionen. Svenska staten måste alltså anses vara ansvariga för att säkerställa en rättssäker process inom DoN och RIN, för att utövaren ska kunna klaga hos Europadomstolen enligt artikel 6.1.⁵⁸ En stats ansvar för ett privaträttsligt subjekt, vilket dopingnämnderna utgör, kan enligt Europadomstolens praxis aktualiseras om exempelvis en delegering eller privatisering har skett.⁵⁹

Staters ansvar i förhållande till idrottsliga föreningar och förbund är alltså inte tydligt klarlagt. Vägledning kan dock hämtas från Människorättskommissionens uttalande i fallet *Young & James* från 1981. Kommissionen var tidigare ett av EKMR:s två tillsynsorgan som slogs samman med europadomstolen 1998.⁶⁰ Kommissionen kom fram till att den aktuella staten var ansvariga för dess fotbollsförbunds regelverk. Detta grundar de på att det föreligger ett ansvar för att rättigheter efterlevs inom statens jurisdiktion.⁶¹ Även den schweiziska överdomstolen har uttalat sig om staters ansvar vid idrottsrättsliga mål, då de överprövade ett av CAS beslut. Domstolen menade att idrottsutövaren inte kan falla in under statens

---

⁵⁷ EKMR art. 1 och 34.

⁵⁸ Hillestad 2013, s. 388.

⁵⁹ Lindholm 2013, s. 177.

⁶⁰ Hillestad 2013, s. 388f.

⁶¹ Hillestad 2013, s. 392.

ansvar enligt EKMR eftersom det inte är staten, utan förbunden, som vidtagit åtgärder mot utövaren.⁶²

Lindholm anser att dopingnämndernas arbete bör omfattas av staters jurisdiktion. Statliga myndigheter, exempelvis domstolarna, ska inte erkänna eller verkställa beslut som fattats av privaträttsliga subjekt, om de strider mot grundläggande rättigheter. De svenska dopingnämnderna utgör privaträttsliga subjekt.⁶³ Även CAS, i egenskap av att vara en skiljedomstol, omfattas av skyldigheten att fördöma avgöranden som inte följer grundläggande processuella rättigheter.⁶⁴

Den norska advokaten och idrottsjuristen, Henriette Hillestad Thune, lyfter i sin artikel fram argument som talar för att staten har ett ansvar för att säkerställa att EKMR följs vid provning hos idrottsliga dopingnämnder:⁶⁵

– *Idrottens monopolsituation.*

I Sverige finns det bara ett provningssystem och en instansordning för dopingärenden. Dessutom är professionella idrottare i de flesta fall tvingade att vara med i idrottsliga föreningar eller förbund för att överhuvudtaget kunna tävla och leva på sin idrott. En vanlig amatöridrottare har i de flesta fall ett val och underkastelsen av förbundens sanktionssystem grundar sig då på en form av samtycke. Hillestad menar att den professionella utövaren inte har något val och därmed blir intvingad i sanktionssystemet. Sanktionerna är alltså avtalsbaserade och möjligheten för idrottsutövaren att påverka avtalet är mycket liten. Monopolsituationen utmynnar i ett ojämnt styrkeförhållande mellan de båda parterna, det vill säga utövaren och förbunden. Detta pekar också mot att staten borde ha ett ansvar för att de idrottsliga förbunden och nämnderna följer grundläggande mänskliga rättigheter.⁶⁶

---

⁶² Hillestad 2013, s. 5.

⁶³ Lindholm 2013, s. 171.

⁶⁴ Lindholm 2013, s. 171

⁶⁵ Framställningen bygger på Hillestads 2013 argumentation på s. 395-400.

⁶⁶ Hillestad 2013, s. 397.

– *Allvarsgraden av bestraffningen.*

I många fall kan bestraffningen generera förödande konsekvenser för utövaren. I de värsta fall kan utövaren till och med bli avstängd på livstid. Då allvarsgraden är så pass hög borde staten vara extra noggrann med att processen som utövaren utsätts för verkligen är rättssäker. Rättighetsgarantierna i EKMR borde därmed vara tillämpliga.⁶⁷

– *Auktoritärt agerande.*

Bestraffningen innebär i de allra flesta fall att idrottsutövaren de facto blir fråntagen sin licens att tävla. Inom andra yrkesområden kan en förening eller ett förbund inte själv frånta en utövare dess licens utan att följa svensk lag och därmed även EKMR. Hillestad belyser argumentationen med ett exempel; en medborgare som döms till böter enligt BrB är skyddad av EKMR, medan en idrottsutövare som blir avstängd på livstid och därmed förlorar sitt levebröd inte är skyddad.⁶⁸

För att skapa en motvikt har jag nedan valt att lyfta fram tre argument ur den allmänna debatten som jag själv anser innebär att konventionen inte borde vara tillämplig på dopingärenden.⁶⁹

– *Idrotten är autonom och självbestämmande.*

Det föreligger en tydlig distinktion mellan idrottsvärlden och det allmänna. Men hänsyn till detta ska allmän lagstiftning inte inkräkta på idrottsvärldens område för självbestämmande. Om lagstiftning får anses begränsa processerna ska detta ske i mycket liten omfattning.

– *EU:s organ har inte bidragit med någon bindande lagtext på området.*

Då EU uppenbarligen visar sig ointresserad av att reglera området för doping och dess processer ska all övrig unionsbindande lagtext tas i beaktande i liten omfattning.

---

⁶⁷ Hillestad 2013, s. 398.

⁶⁸ Hillestad 2013, s. 399.

⁶⁹ Framställningen bygger på resonemang under Westberg 2013, s. 53, Lindholm 2013 s. 17 och 33 och DS 2002:4 s. 57.

- **Grundläggande rättigheter tillgodoses redan genom stadgar och avtal.**

Förbundens och föreningarnas stadgar har redan tagit hänsyn till grundläggande rättigheter i dopingnämndernas processer. Genom uttalandet i DS 2002:4 anses processen vara tillräckligt rättssäker och någon vidare utsträckande bestämmelse utanför stadgarna ska inte behöva åberopas.

4.2 Artikel 6.1 EKMR

4.2.1 Civila rättigheter och skyldigheter

Rätten enligt artikel 6.1 aktualiseras enbart vid prövning av tvister om ”[...] *civila rättigheter och skyldigheter eller anklagelse för brott*”.⁷⁰

Det finns ett antal kriterier för att ett ärende ska klassas som en civil rättighet eller skyldighet. Dessa kriterier är autonoma och ska tolkas likadant hos alla konventionsstater. Det ska föreligga en *reell och seriös tvist* mellan en enskild, fysisk eller juridisk person, och en annan person eller en myndighet, tvisten ska avse en *civil rättighet eller skyldighet* som har sin grund i den nationella rätten.⁷¹ Att det föreligger en reell och seriös tvist är ett väldigt lågt ställt krav. Danelius, före detta justitieråd, menar till och med att det föreligger en viss presumtion att artikeln är tillämplig.⁷²

Det finns ingen praxis som utreder huruvida ett dopingärende eller rätten att utöva idrott utgör en civil rättighet eller skyldighet. Det finns dock, genom praxis, ett antal områden som faller utanför artikelns tillämpningsområde och begreppet civil rättighet eller skyldighet. Genom praxis har Europadomstolen kommit fram till att skatterättsliga ärenden faller utanför konventionens tillämpningsområde, trots att de har en viss kommersiell karaktär. Domstolen har även uttalat att polis och militär är typexempel på

---

⁷⁰ Danelius 2012, s. 149.

⁷¹ Danelius 2012, s. 155.

⁷² Danelius 2012, s. 151.

anställningar som faller utanför artikelns tillämpningsområde.⁷³ Även ärenden som rör migrationsrättsliga frågor som till exempel uppehållstillstånd eller asyl faller utanför artikeln.⁷⁴ Min slutsats är att undantagen behandlar områden som staterna traditionellt sett anses ha ansvar för själva.

4.2.2 Kriterier

För att den tilltalade ska anses ha fått en tillräckligt rättvis och rättssäker rättegång ska ett antal kriterier enligt artikel 6.1 vara uppfyllda.⁷⁵ Två rättsvetare och advokater från London, Clayton och Tomlinson, anser att man kan dela upp artikeln i uttryckliga och underförstådda rättigheter.⁷⁶ De uttryckliga rättigheterna är absoluta och en kränkning av dessa rättigheter ska alltså alltid anses vara orätt. Jag har enbart valt att nämna de rättigheter som rör civilmål då uppsatsen fokuserar på dopingärenden.⁷⁷ De uttryckliga rör fundamentala aspekter som exempelvis rätten till oavhängig och opartisk domstol, rätt att höras inom skälig tid i en offentlig rättegång och att domen ska kungöras offentligt. De underförstådda rättigheterna rör krav som exempelvis rätten till domstol, att få närvara vid ett kontradiktoriskt förfarande, att få ett rättvist försvar och att utgången av processen resulterar i en rimlig dom med domskäl. Lindholm påpekar att det är diskutabelt huruvida detta oavhängighetskriterium är uppfyllt hos dopingnämnderna. Han gör en jämförelse med konstellationen mellan åklagare och domare.⁷⁸ I processen hos de allmänna domstolarna är det åklagarens roll att utreda och föra talan medan domstolen ska höra båda parter och göra en bedömning utifrån så objektiva medel som möjligt.

En kränkning av de underförstådda rättigheterna innebär inte alltid en kränkning av artikel 6.1 enligt Clayton och Tomlinson. De menar att man

---

⁷³ Clayton och Tomlinson 2010, s. 132-133.

⁷⁴ Danelius 2012, s. 160.

⁷⁵ Danelius 2012, s. 146.

⁷⁶ Clayton och Tomlinson 2010, s. 121.

⁷⁷ Indelningen baseras på Clayton och Tomlinsons 2010, s. 121 och Danelius 2012 framställning s. 170-302.

⁷⁸ Lindholm 2013, s. 188 se fotnot 156.

ska se till hela rättegångsförfarandet för att bedöma huruvida kränkningen är legitim eller inte. Man måste även ta i beaktande intresseavvägningen mellan individen och samhället.⁷⁹ Exempelvis, menar Clayton och Tomlinson att man ska lägga mindre fokus på krav på lagstadgad domstol. Det viktiga, enligt dem, är att en domstol kan fatta bindande avgöranden snarare än rekommenderande beslut.⁸⁰ Även Danelius anser att rätten till domstolsprövning inte är absolut och att rättigheten kan begränsas. Begränsningen måste dock, enligt Danelius, tjäna ett legitimt ändamål och vara proportionerlig. Det viktigaste vid beaktande av en begränsning är att själva kärnändamålet av artikel 6, vilket är individens rättssäkerhet, inte drabbas. Danelius redogör för vissa områden som anses vara korrekta grunder för att begränsa artikel 6. Dessa områden är bland annat folkrättslig immunitet. Stater åtnjuter i många fall immunitet mot att dras inför domstol.⁸¹ Om den som väcker talan inte anses vara kapabel eller ha behörighet att göra så kan också artikel 6 begränsas.⁸² Domstolen kan i sin tur anses vara obehörig att pröva vissa sakområden enligt den nationella rätten.⁸³ Domstolen har kanske inte alltid behörighet att titta på alla sakframställningar som käranden för.⁸⁴ Domstolen måste även pröva en tvist medan det fortfarande finns något att rädda, eller ett lidande som kan besparas den som blir dömd. Om idrottsutövaren redan har avsuttit sin avstängningstid så kan rätten till domstolsprövning inskränkas. Det är inte längre nödvändigt att pröva den aktuella tvisten. En ny sakframställning kan dock göras om idrottsutövaren vill kräva exempelvis skadestånd för felaktig bedömning.⁸⁵

---

⁷⁹ Clayton och Tomlinson 2010, s. 121.

⁸⁰ Clayton och Tomlinson 2010, s. 169.

⁸¹ Danelius 2012, s. 173.

⁸² Danelius 2012, s. 177.

⁸³ Danelius 2012, s. 178.

⁸⁴ Danelius 2012, s. 190.

⁸⁵ Danelius 2012, s. 197.

5 Analys

5.1 Analys över rättsläget

Efter att ha fördjupat mig i ämnet känns det som att jag ställs inför två auktoritära parter som inte stretar mot varandra. Jag får intrycket av att varken domstolarna eller de idrottsliga organen vill att det nuvarande systemet ska ändras. Så fort en idrottslig fråga har uppmärksammats i domstol vill rätten oftast inte ta tag i frågan och sätta ner foten. Jag anser att JustR:n Gregow och Lennander gör viktiga uttalanden då de belyser problematiken. Gregow efterlyser till och med ett preciserande rättsutlåtande av HD.

En viktig aspekt jag utläser från rättsfallen är att tvisten måste ha tagit sig förbi en gräns, som gör prövning av allmän domstol nödvändig. Tvisten måste knyta an till något som inte är helt och hållet ”idrottsligt”. Behandlingen hos de idrottsliga organen måste då vara så pass felaktig att staten anser att de måste säkerställa ordning. Så länge tvisten är av mildare grad får idrottsvärlden själva lösa tvisten.

De huvudargument som domstolen har tagit upp i rättsfallen ovan som talar för idrottsvärldens autonomi och att dopingärenden fortsatt bör avgöras i dopingnämnderna är:

- Idrottsutövarens ideella karaktär och personliga inslag
- Den grundlagsstadgade föreningsfriheten
- Samtycke
- Organen är mer lämpade och de har större kunskap vid prövning av idrottsliga tvister

Vad talar för att dessa huvudargument skulle utesluta rättslig prövning av dopingrelaterade ärenden?

Jag anser inte att det återkommande argumentet hos domstolarna, det vill säga, utövarens ideella karaktär och personliga inslag, kan appliceras på dopingärenden. De professionella idrottsutövare som blir bedömda av nämnderna saknar, enligt min mening, det ideella karaktärsdraget. De utövar idrotten som sitt yrke. Att vidare hävda att det, i föreningsfriheten, skulle inrymmas en autonomi som utesluter rättslig inblandning är enligt mig en väldigt extensiv tolkning. Föreningsfriheten innebär, i mina ögon, en möjlighet för medborgare att fritt bilda föreningar utan statens inblandning. Även argumentet som tar sikte på utövarens samtycke tycker jag är missvisande. Precis som Hillestad påpekar, måste oftast utövarna samtycka till förbundens och föreningars stadgor för att kunna utöva sin idrott och därmed, i förlängningen, sitt yrke. Det kan dock argumenteras för att dopingnämnderna är specialiserade på dopingärenden. Jag anser inte att det är ett tillräckligt argument för att utesluta möjligheten till en rättslig prövning, men det är ett argument som talar för att det nuvarande systemet fungerar och kanske i längden kan anses vara det mest praktiska.

De tre materiella behörighetsgrunder för allmän domstol vid idrottsliga tvister, som framgår av de ovan redogjorda fallen är;

- Tvisten är av ekonomisk eller avtalsrättslig karaktär
- Diskrimineringsgrund föreligger
- Idrottsutövaren har blivit utsatt för behandling som är uppenbart otillbörlig

Vidare kom EU-domstolen fram till att idrottsliga tvister kan prövas med hjälp av unionsrätten om verksamheten har en ekonomisk karaktär. Dessa tvister av ekonomisk karaktär på dopingområdet kan prövas så länge tvisten faller utanför vad som anses vara nödvändigt för att upprätthålla en jämlik tävlingskultur inom idrotten.

Kan dessa materiella behörighetsgrunder appliceras på dopingärenden?

Enligt min åsikt är dopingärenden i allra högsta grad av ekonomisk karaktär. Vid en eventuell avstängning riskerar utövaren att drabbas av stora ekonomiska konsekvenser. Utövarna har i många fall ingen övrig möjlighet

till försörjning. Vidare är konsekvensen av en avstängning så pass ingripande i utövarens liv att tvisten bör behandlas med den rättssäkerhet som en domstolsprövning innebär. Om behandlingen i dopingnämnderna skulle anses vara tveksam, eller om utövaren har blivit utsatt för diskriminering, anser jag att utövaren ska ha en rätt att få fallet prövat hos allmän domstol. Då domstolen har uttalat sig om diskrimineringsgrund eller liknande, otillbörlig behandling, är detta ett uttalande som får mig att tänka på grundläggande rättigheter. Oavsett om utövaren genomgår en process hos en dopingnämnd eller allmän domstol ska alltså inte denne bli diskriminerad. Detta talar, enligt mig, starkt för att även processuella rättigheter är skyddsvärda. Om ett förfarande uppenbart strider mot en rättssäkerhetsaspekt borde allmän domstol få pröva ärendet.

Jag förespråkar RevSkr Krantz resonemang i NJA 1990 s. 687 som går ut på en uppdelning av föreningar och förbund. Mindre föreningar kan och bör sköta sina dopingärenden själva. Professionella utövare bör istället åtnjuta en större rättssäkerhet, vilket domstolsprövning innebär. Detta baserar jag främst på tanken att ett fällande avgörande mot en professionell utövare är mycket mer ingripande än mot amatöriddrottaren.

5.2 Analys över kriterierna i artikel 6

Nedan redogör jag för respektive kriterium som framgår av artikel 6.1 EKMR och analyserar huruvida jag anser att kriteriet är uppfyllt i de idrottsliga dopingnämnderna.

Domstolen ska vara oavhängig och opartisk

Ett av de mest grundläggande kriterierna är att den dömande instansen och dess aktörer ska vara oberoende och opartisk. Tanken är att det dömande organet ska vara helt avskilt från de övriga aktörerna i processen. Detta för att förhindra att objektiviteten blir lidande. Lindholm gör en träffande jämförelse med åklagaren och domarens roll, då han argumenterar huruvida systemet lever upp till tillräcklig opartiskhet. I idrottens dopingprocesser

fungerar DopK som utredare och för talan mot idrottsutövaren medan DoN eller RIN dömer. Eftersom DopK, DoN och RIN är underorgan, som tillsätts av RF anser jag att kriteriet är svåruppfyllt.

Samma sak gäller i processen hos CAS. Även CAS skiljemän blir tillsatta av ett överorgan inom samma organisation. Som ovan nämnt har CAS varit utsatt för kritik, men att denna anses vara avhjälp. Detta innebär dock inte enligt min mening att bristen är obefintlig. Det finns fortfarande stora frågetecken kring sammansättningen hos organisationen som gör att rättssäkerheten kan bli lidande. Även om organisationerna, genom sina stadgar, har påpekat att rättssäkerheten är en fundamental grund att stå på, tror jag det är svårt att upprätthålla tanken i praktiken. Man kan även, ur ett kritiskt perspektiv, hävda att föreskrifterna är tänkta att reflektera bort kritik som skulle utmynna i rättslig inbladning, och därmed även en mindre självbestämmanderätt för idrotten.

Domstolen ska ha inrättats enligt lag

De idrottsliga nämnderna är inte per definition någon domstol som har inrättats enligt lag. Syftet med kriteriet antar jag är att man ska se till huruvida staten har accepterat organet som en legitimt dömande verksamhet. Kravet skulle därmed kunna anses vara uppfyllt genom att praxis ständigt har accepterat och, enligt vad jag kan utläsa, ofta förespråkat det gällande systemet. Clayton och Tomlinson uttalade att fokus skulle ligga på huruvida beslutet organet fattar är bindande. Om en utövare blir avstängd blir ju beslutet per definition bindande för utövaren. Utövaren förhindras att utöva, tävla eller träna i sin idrott under avstängningsperioden. Med tanke på hur pass ingripande följderna av en avstängning, som är bindande, kan bli för idrottsutövaren anser jag att det är ett viktigt kriterium. Med hänsyn till att både stat och idrottsliga förbund förespråkar uppdelningen så bör kriteriet anses vara uppfyllt.

Förfarandet ska i allmänhet vara muntligt och offentligt

Förfarandet i dopingnämnderna är inte offentligt och muntlig förhandling sker om den anmälda utövaren ber om det. Kravet kan därmed inte anses vara uppfyllt.

Rätten till prövning inom skälig tid/effektiv tillgång till rättvisa

Det framgår inte vidare av RF:s stadgar vad ”största skyndsamhet” innebär. Enligt avgörandet⁸⁶ blev idrottsutövaren anmäld för dopingförseelse den 11 december 2012 och avstängd den 7 oktober av DoN. RIN meddelade sedan slutligt beslut den 23 januari 2013. Från anmälan till slutligt avgörande tog förfarandet således strax över ett år. Det kan däremot vara en intressant aspekt att diskutera huruvida kravet på effektiv rättvisa säkerställs om prövning sker på en ort långt bort från utövarens hemland. Om en prövning av CAS blir aktuell måste utövaren, om muntlig förhandling hålls, ta sig till Schweiz. Detta är inte särskilt effektivt och det ställer höga krav på ekonomisk och tidsmässig kapacitet.

Vid en närmare granskning av bifogat avgörande anser jag dock att det påminner om ett domstolsavgörande. Avgörandet från DoN är välmotiverat, medan RIN anger sina grunder mer kort och koncist. En aspekt jag finner särskilt positiv är att det tydligt framgår att överklagningsmöjlighet finns och hur utövaren ska gå tillväga. Detta är en faktor som pekar starkt mot att det finns ett rättssäkerhetstänk hos nämnderna.⁸⁷

5.3 Slutsatser

Är dopingärenden en rättslig angelägenhet eller en idrottslig angelägenhet?

Mycket tyder på att det är fullt möjligt för domstolarna att grunda materiell behörighet vid dopingärenden. Jag har i min analys kommit fram till att autonomi på dopingområdet, enligt min mening, inte är nödvändig. Jag anser att rättssäkerhetsaspekten som medföljer av en domstolsprövning

---

⁸⁶ Se bilaga A.

⁸⁷ Se främst bilaga B.

väger mycket tyngre än idrottens självbestämmanderätt. Dock kan jag också tycka att den prövning som sker i dopingnämnderna är i många hänseenden fullt godtagbar. En viktig faktor är enligt mig att det finns en överinstans som utövaren kan vända sig till, om denne anser sig ha blivit felaktigt behandlad. Frågan är om det bör ske en förändring eller om det nuvarande systemet är bäst ur ett praktiskt perspektiv. Detta är en fråga som jag, av utrymmesskäl, inte kan besvara. Men det kan skapa en intressant debatt. Ska vi införa en specialdomstol eller ska det införas regler för prövningstillstånd som möjliggör en överprövning av domstol?

Uppfyller processen i dopingnämnderna kraven enligt artikel 6.1 EKMR?

Jag anser att idrottsutövare på elitnivå omfattas av rättighetsskyddet i konventionen. Hillestads argument för konventionens tillämplighet, som jag redovisat ovan, tycker jag stämmer väl överens med verkligheten och de är adekvata. Jag anser att man kan argumentera för att staten i viss mån har ”delegerat” uppgiften att döma i dopingärenden till RF:s organ. Detta har främst skett genom att domstolen ständigt har accepterat idrottens särart. Ansvaret för att grundläggande processuella rättigheter tillgodoses i dopingnämnderna bör därför inrymmas i staternas jurisdiktion.

Mycket pekar mot att det idrottsliga systemet inte uppfyller vissa av kraven för en rättssäker process. Jag tänker främst på rekvisitet som tar sikte på oavhängighet och opartiskhet. Som många författare har hävdat är detta just en av de vanligaste grunderna man kritiserar hos nämndernas process. Rättssäkerheten kan då, enligt mig, på ett objektiva plan ifrågasättas.

Bilaga A

Bilaga B

BESLUT

Meddelat av Riksidrottsnämnden den 23 januari 2014 i ärende nr 716/14-14.

Klagande: Hasan Al Dahhan, Väsby Atletklubb

Ombud: jur. kand. Viktor Carlberg

Motpart: Riksidrottsförbundets Dopingkommission

Dopingnämnden beslutade den 7 oktober 2013 att, med stöd av 2.3, 10.3 och 10.8 Idrottens antidopingreglemente (antidopingreglementet), stänga av Hasan Al-Dahhan fr.o.m. den 1 april 2013 t.o.m. den 31 mars 2015. Avstängningen avsåg att delta i organiserad träning, tävling eller uppvisning och/eller utöva uppdrag, allt inom organisation inom Riksidrottsförbundet och Idrottsaktiebolag. Till grund för beslutet låg en anmälan från Dopingkommissionen om att Hasan Al Dahhan vägrat att fullfölja och avvikit från en dopingkontroll vid junior-SM i tyngdlyftning i Ribbyhallen i Västerhaninge den 23 september 2013. Dopingnämndens beslut bifogas som bilaga 1 till Riksidrottsnämndens avgörande.

Hasan Al Dahhan har överklagat Dopingnämndens beslut och yrkat att Riksidrottsnämnden ska upphäva Dopingnämndens beslut eller i vart fall väsentligt förkorta tiden för avstängning, se bilaga 2.

Dopingkommissionen har i yttrande över överklagandet yrkat att Dopingnämndens beslut ska fastställas, se bilaga 3.

På Dopingkommissionens begäran har Riksidrottsnämnden hållit förhör med dopingkontrollanterna Carina Forsman Björkman och Ulf Forsman. På Hasan Al Dahhans begäran har förhör hållits med honom själv, hans

Postadress
Idrottens Hus, 114 73 Stockholm
Besöksadress
Fiskartorpsvägen 15 A, Stockholm

Telefon
08-699 60 00
Telefax
08-699 62 00

Postgiro
15 82 45-1
Bankgiro
411-4088

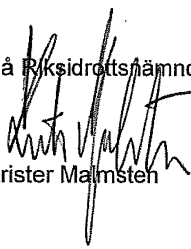
E-post
riksidrottsforbundet@rf.se
Hemsida
www.rf.se

far Ali Al Dahhan, hans bror Duhlfiqar Al Dahhan samt Yassr Al-Sdani och Bilal Al-Husseini.

Vad som har förekommit hos Riksidrottsnämnden föranleder inte nämnden att göra någon annan bedömning än den som Dopingnämnden har gjort. Riksidrottsnämnden lämnar således Hasan Al Dahhans överklagande utan bifall.

Riksidrottsnämndens beslut beträffande dopingförseelser kan i vissa fall överklagas. Information om vem som kan överklaga m.m. framgår av det utdrag ur dopingreglementet som fogas som bilaga 4 till Riksidrottsnämndens avgörande.

På Riksidrottsnämndens vägnar

Krister Malmsten

I beslutet har deltagit Krister Malmsten, ordförande, samt Lena Blixt, Lars Edvall, Susanne Holmström, Siv Karlsson, Mats Larsson och Thomas Tjäder. Enhälligt.

Sekreterare och föredragande: Anders Hübinette

Bilaga B

Dopingnämnden

Idrottens hus
114 73 STOCKHOLM
Telefon 08-699 6000
Telefax 08-699 6200
E-post: riksidrottsforbundet@rf.se

Bilaga /

Bilaga A

BESLUT

meddelat av Dopingnämnden den 7 oktober 2013 i ärende
nr 2036/12-19

Parter

Anmälare: Dopingkommissionen
Anmäld idrottsutövare: Hasan Al Dahhan, 940620-3373, Väsby Atletklubb
Ombud för Hasan Al Dahhan: Björn Sörensen

Saken

Vägran att lämna dopingprov

Bakgrund

Dopingkommissionen har i anmälan den 11 december 2012 uppgett i huvudsak följande. Hasan Al Dahhan kallades till dopingkontroll den 23 september 2012 efter en avslutad tävling i Ribbyhallen i Västerhaninge. Hasan Al Dahhan vägrade att fullfölja dopingkontrollen och avvek från kontrollplatsen, trots att han blev informerad om sin skyldighet att efter kallelse lämna dopingprov och om de möjliga konsekvenserna av en sådan vägran.

Dopingkommissionen har mot denna bakgrund anmält Hasan Al Dahhan till bestraffning för dopingförseelse enligt 2 § punkt 3 i Idrottens antidopingreglemente jämförd med 13 kap. 1 § i Riksidrottsförbundets stadgar. Dopingkommissionen har yrkat att påföljdsbestämmelsen i 10 § punkt 3 i Idrottens antidopingreglemente tillämpas.

Hasan Al Dahhan har yttrat sig såväl till Dopingkommissionen som till Dopingnämnden. Parterna har muntligen redogjort för sin respektive talan vid sammanträde inför Dopingnämnden.

Skäl

Av 13 kap. 1 § i Riksidrottsförbundets stadgar framgår att idrottsutövare som gör sig skyldig till dopingförseelse kan bestraffas enligt Idrottens antidopingreglemente. Vägran att underkasta sig dopingkontroll utgör dopingförseelse enligt 2 § punkt 3 i Idrottens antidopingreglemente.

Postadress Idrottens Hus 114 73 Stockholm	Besöksadress Fiskartorpsvägen 15A Org.nr. 802002-8166	Telefon 08-699 61 31 Telefax 08-699 62 00	Postgiro 15 82 45-1 Bankgiro 411-4088	Hemsida http://www.rf.se E-post riksidrottsforbundet@rf.se
---	--	--	--	--

Dopingkommissionen har gjort gällande att Hasan Al Dahhan den 23 september 2012 fått del av kallelse till dopingkontroll men att han vägrat att lämna dopingprov och avvikit från dopingkontrollen efter att han informerats om de följder detta kunde få. Till stöd för sitt påstående har Dopingkommissionen åberopat protokoll från dopingkontroll och den dopingkontrollansvariges skriftliga rapport.

Hasan Al Dahhan har förnekat att han vid angivet tillfälle tagit del av kallelse till dopingkontroll samt vidare anfört följande. Under tävlingen fick han ont i en axel. Han bestämde sig för att åka till sjukhus direkt efter att han fått sitt pris för att få axeln undersökt. Innan han åkte frågade han klubbordföranden Björn Nilsson om han kunde åka och Björn Nilsson sa att det gick bra. Sedan han lämnat tävlingslokalen blev han kontaktad av Björn Nilsson som sa att Hasan Al Dahhan blivit kallad till dopingtest men att det var för sent att återkomma. Han har nyligen dopingtestats och resultatet var negativt, vilket visar att han inte har någon anledning att undandra sig dopingkontroll. En möjlig förklaring till Dopingkommissionens anmälan är att dopingkontrollanten har förväxlat Hasan Al Dahhan med hans äldre bror, som var på plats och bar Väsby Atletklubs kläder men inte var med i tävlingen. Hasan Al Dahhan har åberopat skriftliga yttranden från Mattias Eriksson, Bilal al-husseini, Yassr al-sdani och Björn Nilsson samt handlingar från sjukhusbesök, testsvar, namnuppgifter på familjemedlemmar och beslut om uteslutning ur Väsby Atletklubb.

Dopingnämnden gör följande bedömning.

En utgångspunkt vid prövningen av Dopingkommissionens anmälan måste vara att tilltro ska fästas till uppgifter som lämnats av en dopingkontrollant som funnit anledning att rapportera en inträffad händelse. Detta gäller särskilt om uppgifterna stöds av uppgifter från en annan opartisk person. Endast om det finns särskilda omständigheter bör kontrollantens uppgifter frångås. Sådana omständigheter föreligger t.ex. när det av annan bevisning framgår att det finns utrymme för att kontrollanten kan ha misstagit sig.

Dopingkontrollanten har i sin rapport angett att Hasan Al Dahhan den angivna dagen kallades till dopingkontroll men att denne vägrade att underkasta sig sådan kontroll och avvek från platsen. Av utredningen framgår att kontrollantens försök till dopingkontroll gjordes direkt efter den prisutdelning som Hasan Al Dahhan deltog i, och utrymme för att kontrollanten tagit kontakt med en annan person måste därför anses som mycket begränsat. Till detta kan läggas att Hasan Al Dahhans förklaring att kontrollanten kan ha kontaktat Hasan Al Dahhans bror motsägs av Dopingkommissionens uppgift om att någon bror till denne inte finns med i föreningsregistret.

Av betydelse är vidare att kontrollantens uppgift om Hasan Al Dahhans ovilja att genomgå dopingkontroll stöds av Björn Nilssons uppgifter. Björn Nilsson har nämligen uppgett att han strax efter prisutdelningen kontaktades av dopingkontrollanter som uppgav att Hasan Al Dahhan hade kallats till dopingkontroll, att han därför ringde upp Hasan Al Dahhan och bad honom att omedelbart komma tillbaka men att Hasan Al Dahhan inte ville göra det.

Den bevisning Hasan Al Dahhan lagt fram till stöd för sitt påstående att han inte kallats till dopingkontroll är inte sådan att den motiverar ett frångående av dopingkontrollantens uppgifter. Genom dessa uppgifter är det bevisat att Hasan Al Dahhan har gjort sig skyldig till dopingförseelse i enlighet med vad Dopingkommissionen påstått.

Påföljden för denna typ av dopingförseelse är vid första överträdelsen, vilket gäller Hasan Al Dahhan, normalt avstängning i två år (10 § punkt 3 i Idrottens antidopingreglemente). Under vissa förutsättningar ska utövaren inte stängas av eller kan tiden för avstängningen sättas ned, men sådana förutsättningar föreligger inte i detta fall. Hasan Al Dahhan ska följaktligen stängas av för en tid av två år.

Enligt 10 § punkt 8 i Idrottens antidopingreglemente får bestraffningsorganet, när särskilda omständigheter föreligger över vilka den bestraffade inte har kunnat råda, beräkna tiden för avstängningen från ett tidigare datum. Dopingnämnden konstaterar att dopingförseelsen begicks den 23 september 2012. Att det tagit ett drygt år från förseelsen till beslutet om bestraffning beror till del på omständigheter över vilka Hasan Al Dahhan inte kunnat råda. Dopingnämnden finner därför att bestämmelsen i 10 § punkt 8 i Idrottens antidopingreglemente är tillämplig och bestämmer att tiden för avstängningen ska beräknas från och med den 1 april 2013.

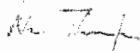
Slut

Dopingnämnden beslutar enligt 2 § punkt 3 i Idrottens antidopingreglemente att, i enlighet med 10 § punkt 3 och 8 i Idrottens antidopingreglemente, avstänga Hasan Al Dahhan under tiden från och med den 1 april 2013 till och med den 31 mars 2015 från organiserad idrottsverksamhet, såsom träning, tävling uppvisning eller utövande av uppdrag, allt inom Riksidrottsförbundsorganisation och IdrottsAB.

Överklagande

Detta beslut får inom tre veckor, senast den 28 oktober 2013, överklagas till Riksidrottsnämnden, Idrottens hus, 114 73 Stockholm.

På Dopingnämndens vägnar

Åke Thimfors

I avgörandet har deltagit Åke Thimfors, ordförande, Göran Claeson, Magnus Forssblad och Anna-Karin Kammerling. Enhälligt.

Käll- och litteraturförteckning

Källor

Otryckta källor

Riksidrottsnämndens beslut, 140123, ärendenummer: 716/14-14

Dopingnämndens beslut, 131007, ärendenummer: 2036/12-19

Tryckta källor

Propositioner

2010/11:4 En effektivare narkotika- och dopinglagstiftning

Statens offentliga utredningar

SOU 2011:10 Antidoping Sverige – En ny väg för arbetet mot doping

Departementsserien

DS 2002:4 Handlingsplan mot doping inom idrotten

Litteratur

Alvesson, Mats & Sköldberg, Kaj: *”Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod”*. 2:a uppl., Studentlitteratur, Lund 2008

Clayton, Richard & Tomlinson, Hugh: *”Fair trial rights”*, 2:nd edition, Oxford 2010

Danelius, Hans: *”Mänskliga rättigheter i europeisk praxis: en kommentar till Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna”*. 4:e uppl., Norstedts juridik, Stockholm 2012

Hillestad Thune Henriette: *”Idrett og menneskerettigheter”*. I: *Idrett og juss*, 4:e utgåvan 2012

Korling, Fredric & Zamboni, Mauro (red.): ”Juridisk metodlära, 1:a uppl., Studentlitteratur, Lund, 2013

Lindholm, Johan: ”Doping – idrottsligt fusk eller rättslig angelägenhet?”, Liber, Umeå 2013

Westberg, Peter: ”Civilrättskipning”, 2:a uppl., Studentlitteratur, Visby 2013

Elektroniska källor

Riksidrottsförbundets idéprogram: ”*Idrotten vill*”, 2009, hämtad den 2 november 2014 från:

http://www.rf.se/ImageVaultFiles/id_32925/cf_394/IdrottenVill_2009_Webbversion.pdf

Riksidrottsförbundet: ”*Idrottens antidopingreglemente*”, 2011, hämtad den 2 november 2014 från:

http://www.rf.se/ImageVaultFiles/id_33203/cf_394/Idrottens_antidopingreglemente.PDF

Court of sport arbitration (CAS:s) stadga, 2013, hämtad den 6 november 2014 från:

http://www.tas-cas.org/fileadmin/user_upload/Code20201320corrections20finales20_en_.pdf

Rättsfallsförteckning

Högsta domstolen

NJA 2001 s. 511

NJA 1998 s. 717

NJA 1990 s. 687

Europadomstolen

C-519/04 P, Meca-Medina & Majcen mot Kommissionen, 2006 REG, s. I-6991

Mål 36/74 Walrave och Koch mot Association Union Cycliste Internationale m.fl. [1974] ECR 1405, svensk specialutgåva II s. 409